

Звіт
про проведення всеукраїнського конкурсу
«Учитель року – 2017»

Всеукраїнський конкурс «Учитель року – 2017» пройшов у три тури: перший (районний/міській), другий (обласний), третій (заключний) у номінаціях «Біологія», «Інформатика», «Музичне мистецтво», «Початкова освіта».

**Нормативно-правова база
всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017»**

Указ Президента України від 29 червня 1995 року № 489 «Про всеукраїнський конкурс «Учитель року».

Положення про всеукраїнський конкурс «Учитель року», затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 11 серпня 1995 р. № 638.

Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для проведення всеукраїнських та міжнародних олімпіад у сфері освіти, всеукраїнського конкурсу «Учитель року», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2013 р. № 95 (із змінами).

Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.06.2016 № 668 «Про проведення всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.09.2016 № 1154 «Про затвердження фахових журі третього (заключного) туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017» (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 13.03.2017 № 366).

Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.02.2017 № 238 «Про проведення третього (заключного) туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017» (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 05.04.2017 № 552).

Наказ Міністерства освіти і науки України від 17.05.2017 № 707 «Про результати третього (заключного) туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017».

Етичний кодекс учасника всеукраїнського конкурсу «Учитель року».

Умови та порядок проведення третього (заключного) туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017», затверджені рішенням центрального оргкомітету всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017» від 15.09.2016 (із змінами, внесеними рішенням ЦОК від 18.01.2017).

Кількісно-якісний склад учасників всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017»

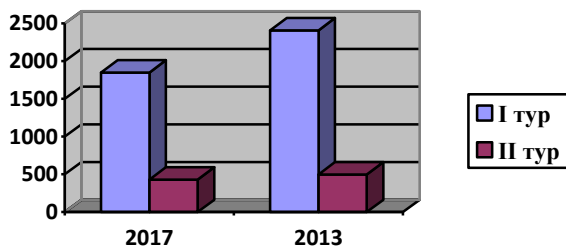
Всеукраїнський конкурс «Учитель року – 2017» проходив серед вчителів біології, інформатики, музичного мистецтва, початкових класів.

У першому (районному/міському) турі конкурсу взяли участь 9 261 вчитель, з них: 4056 вчителів початкових класів, 2069 вчителів біології, 1851 вчитель інформатики та 1285 вчителів музичного мистецтва.

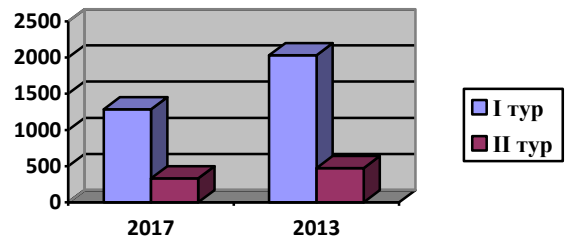
Учасниками другого (обласного) туру стало 1822 вчителя, з яких вчителів початкових класів було 583, біології – 474, інформатики – 431, музичного мистецтва – 334.

У першому та другому турах конкурсу попередніх років (2013, 2014) в номінаціях «Інформатика», «Музичне мистецтво», «Початкова освіта» взяло участь відповідно: вчителів інформатики – 2408 (I тур) / 497 (II тур); музичного мистецтва – 2029 (I тур) / 475 (II тур); початкових класів – 4423 (I тур) / 624 (II тур).

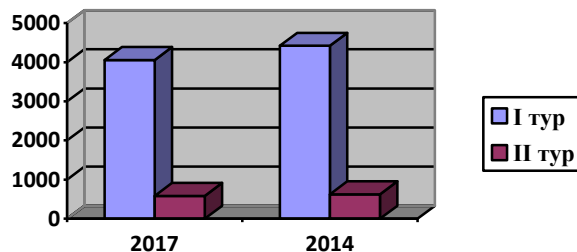
Кількість учасників I та II турів у
номінації "Інформатика"

Кількість учасників I та II турів у
номінації "Музичне мистецтво"

Кількість учасників I та II турів у
номінації "Початкова освіта"

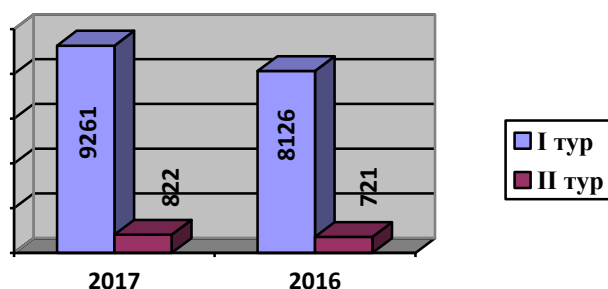

Кількість учасників першого туру конкурсу «Учитель року – 2017» у порівнянні з першим туром конкурсу попередніх років зменшилась у номінаціях: інформатика на 23%, музичне мистецтво на 36 %, початкова освіта на 8 %. Це може бути пов'язано із зменшенням тиску на вчителів керівників

навчальних закладів, місцевих органів управління освітою та дотриманням принципу добровільності участі педагогів у конкурсі.

У порівнянні з 2016 роком (номінації «Історія», «Англійська мова», «Захист Вітчизни», «Математика») загальна кількість учасників першого та другого турів конкурсу збільшилась на 1135 та 101 вчителів відповідно, що становить близько 12 %.

**Кількість учасників I та II турів у
2017 та 2016 роках**

**Порівняння кількості учасників першого та другого турів
всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Інформатика»
(у розрізі регіонів)**

Область/місто	2017		2013	
	I (районний) тур	II (обласний) тур	I (районний) тур	II (обласний) тур
Вінницька	85	22	21	10
Волинська	67	13	98	14
Дніпропетровська	204	27	245	32
Донецька	123	18	194	46
Житомирська	81	27	162	28
Закарпатська	36	10	55	17
Запорізька	66	17	69	20
Івано-Франківська	35	17	61	19
Київська	91	20	110	31
Кіровоградська	46	13	68	5
Луганська	37	11	91	20
Львівська	115	26	125	26
Миколаївська	44	13	56	15
Одеська	41	6	65	11
Полтавська	68	18	7	19
Рівненська	74	17	95	20
Сумська	69	19	67	20
Тернопільська	101	21	132	18

Харківська	82	16	102	24
Херсонська	36	11	11	7
Хмельницька	89	26	161	27
Черкаська	133	23	173	24
Чернівецька	36	10	48	13
Чернігівська	58	21	88	21
м. Київ	34	9	39	10
Усього	1851	431	2408	497

Порівняння кількості учасників першого та другого турів всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Музичне мистецтво»
(у розрізі регіонів)

Область/місто	2017		2013	
	I (районний) тур	II (обласний) тур	I (районний) тур	II (обласний) тур
Вінницька	64	16	20	12
Волинська	41	11	90	11
Дніпропетровська	136	14	198	36
Донецька	82	12	171	41
Житомирська	49	24	98	26
Закарпатська	30	12	63	11
Запорізька	36	11	59	14
Івано-Франківська	38	16	59	18
Київська	64	20	101	26
Кіровоградська	38	11	56	5
Луганська	21	5	61	16
Львівська	52	17	105	26
Миколаївська	21	8	48	19
Одеська	31	6	67	12
Полтавська	46	17	66	16
Рівненська	41	12	77	18
Сумська	57	19	66	22
Тернопільська	84	18	108	18
Харківська	65	10	109	19
Херсонська	25	10	9	7
Хмельницька	75	16	120	34
Черкаська	116	19	132	25
Чернівецька	17	9	50	13
Чернігівська	30	12	61	21
м. Київ	26	9	35	9
Усього	1285	334	2029	475

Порівняння кількості учасників першого та другого турів всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Початкова освіта»
(у розрізі регіонів)

Область/місто	2017		2014	
	I (районний) тур	II (обласний) тур	I (районний) тур	II (обласний) тур
Вінницька	237	28	153	31
Волинська	167	17	146	18
Дніпропетровська	227	36	290	33
Донецька	191	26	396	51
Житомирська	200	30	223	27
Закарпатська	108	18	85	18
Запорізька	219	28	213	31
Івано-Франківська	89	19	185	19
Київська	255	37	283	39
Кіровоградська	142	19	102	18
Луганська	121	23	293	28
Львівська	100	26	145	27
Миколаївська	117	20	158	25
Одеська	133	20	145	23
Полтавська	212	26	98	23
Рівненська	201	17	151	20
Сумська	183	26	172	24
Тернопільська	212	21	212	18
Харківська	240	26	312	38
Херсонська	110	15	85	17
Хмельницька	135	27	120	26
Черкаська	157	26	128	24
Чернівецька	65	12	57	13
Чернігівська	145	30	175	23
м. Київ	90	10	96	10
м. Севастополь	-	-	-	8
АР Крим	-	-	176	19
Усього	4056	583	4423	624

Педагогічні звання учасників заключного туру всеукраїнського конкурсу
«Учитель року – 2017»

29 педагогів мають звання «Старший учитель», 12 – «Учитель-методист»,
1 – «Керівник гуртка-методист».

Звання	Разом		Біологія		Інформатика		Музичне мистецтво		Початкова освіта	
	відбірко-вий етап	фінальний етап	відбірко-вий етап	фінальний етап	відбірко-вий етап	фінальний етап	відбірко-вий етап	фінальний етап	відбірко-вий етап	фінальний етап
Старший учитель	29	13	5	3	7	3	5	2	12	5
Учитель-методист	12	7	4	3	4	1	3	2	1	1
Керівник гуртка-методист	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-

Педагогічний стаж учасників заключного туру всеукраїнського конкурсу
«Учитель року – 2017»

50 із 100 учасників конкурсу мають педагогічний стаж від 10 до 20 років,
27 – стаж понад 20 років, 23 – це педагоги, стаж роботи яких не перевищує 10 років.

Кількість років	Разом		Біологія		Інформатика		Музичне мистецтво		Початкова освіта	
	відбірко-вий етап	фінальний етап	відбірко-вий етап	фінальний етап	відбірко-вий етап	фінальний етап	відбірко-вий етап	фінальний етап	відбірко-вий етап	фінальний етап
До 10 років	23	12	7	2	6	4	6	4	4	2
10-20 років	50	27	15	8	14	7	12	5	9	7
Більше 20 років	27	9	3	2	5	1	7	3	12	3

Гендерний склад учасників заключного туру всеукраїнського конкурсу
«Учитель року – 2017»

Переважну кількість учасників склали вчителі-жінки (84), у трьох номінаціях брали участь 16 чоловіків. Номінація «Початкова освіта» була представлена виключно жінками.

Стать	Етап, кількість	Відбірковий етап (100 учасників)	Фінальний етап (48 учасників)
Жінки		84	38
Чоловіки		16, з них: 11 – вчителі інформатики, 4 – музичного мистецтва, 1 – біології	10, з них: 8 – вчителі інформатики, 1 – музичного мистецтва, 1 – біології

Статистичні дані про учасників третього (заключного) туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017» за номінаціями (у порівнянні із попередніми конкурсами)

Номінація «Біологія»

Педагогічний стаж учасників заключного туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Біологія»

Кількість років	Кількість учасників			
	2017 (25 учасників)		2012 (27 учасників)	
	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап
5-10	7	2	-	-
11-20	15	8	19	7
Більше 20	3	2	8	5

Кваліфікаційні категорії учасників заключного туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Біологія»

Категорія	Кількість учасників			
	2017 (25 учасників)		2012 (27 учасників)	
	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап
Вища	18	11	23	11
I	5	1	4	1
II	2	-	-	-

Педагогічні звання учасників заключного туру всеукраїнського конкурсу
«Учитель року» у номінації «Біологія»

Звання	Кількість учасників			
	2017 (25 учасників)		2012 (27 учасників)	
	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап
Старший учитель	5	3	8	3
Учитель-методист	4	3	7	6

Гендерний склад учасників заключного всеукраїнського конкурсу
«Учитель року» у номінації «Біологія»

Стать	Кількість учасників			
	2017 (25 учасників)		2012 (27 учасників)	
	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап
Жінки	24	11	24	10
Чоловіки	1	1	3	2

Навчальні заклади за типом населеного пункту, які представляли учасники
заклучного туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року»
у номінації «Біологія»

Тип населеного пункту	Кількість учасників			
	2017 (25 учасників)		2012 (27 учасників)	
	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап
Село	6	2	5	2
СМТ	-	-	5	3
Місто	19	10	17	7

Тип навчальних закладів, які представляли учасники заключного туру
всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Біологія»

Тип закладу	Кількість учасників			
	2017 (25 учасників)		2012 (27 учасників)	
	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап
ЗОШ	15	8	13	7
Спеціалізовані школи, ліцеї, гімназії, НВК	10	4	14	5

Номінація «Інформатика»

Педагогічний стаж учасників заключного туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Інформатика»

Кількість років	Кількість учасників					
	2017 (25 уч.)		2013 (28 уч.)		2009 (27 уч.)	
	відбіркового етап	фінальний етап	відбіркового етап	фінальний етап	відбіркового етап	фінальний етап
5-10	6	4	11	4	10	2
11-20	14	7	14	7	16	9
Більше 20	5	1	3	1	1	1

Кваліфікаційні категорії учасників заключного туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Інформатика»

Категорія	Кількість учасників					
	2017 (25 уч.)		2013 (28 уч.)		2009 (27 уч.)	
	відбіркового етап	фінальний етап	відбіркового етап	фінальний етап	відбіркового етап	фінальний етап
Вища	14	5	15	8	15	9
I	8	6	12	4	9	2
II	3	1	1	-	3	1

Педагогічні звання учасників заключного туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Інформатика»

Звання	Кількість учасників					
	2017 (25 уч.)		2013 (28 уч.)		2009 (27 уч.)	
	відбіркового етап	фінальний етап	відбіркового етап	фінальний етап	відбіркового етап	фінальний етап
Старший учитель	7	3	3	3	1	1
Учитель-методист	4	1	9	3	4	4
Керівник гуртка-методист	1	1	-	-	-	-

Гендерний склад учасників заключного туру всеукраїнського конкурсу
«Учитель року» у номінації «Інформатика»

Стать	Кількість учасників					
	2017 (25 уч.)		2013 (28 уч.)		2009 (27 уч.)	
	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап
Жінки	14	4	20	8	17	4
Чоловіки	11	8	8	4	10	8

Навчальні заклади за типом населеного пункту, які представляли учасники
заклучного туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року»
у номінації «Інформатика»

Тип населеного пункту	Кількість учасників					
	2017 (25 уч.)		2013 (28 уч.)		2009 (27 уч.)	
	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап
Село	4	2	3	3	1	-
СМТ	3	1	2	-	-	-
Місто	18	9	23	9	26	12

Тип навчальних закладів, які представляли учасники заключного туру
всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Інформатика»

Тип закладу	Кількість учасників					
	2017 (25 уч.)		2013 (28 уч.)		2009 (27 уч.)	
	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап
ЗОШ	13	5	8	3	11	3
Спеціалізовані школи, ліцеї, гімназії, НВК	9	6	20	9	16	9
Школи з поглибленим вивченням інформатики	3	1	-	-	-	-

Номінація «Музичне мистецтво»

Педагогічний стаж учасників заключного туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Музичне мистецтво»

Кількість років	Кількість учасників			
	2017 (25 учасників)		2013 (27 учасників)	
	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап
5-10	6	4	8	5
11-20	12	5	9	6
Більше 20	7	3	10	1

Кваліфікаційні категорії учасників заключного туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Музичне мистецтво»

Категорія	Кількість учасників			
	2017 (25 учасників)		2013 (27 учасників)	
	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап
Вища	9	4	16	7
I	11	4	4	1
II	5	4	5	4
Спеціаліст	-	-	2	-

Педагогічні звання учасників заключного туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Музичне мистецтво»

Звання	Кількість учасників			
	2017 (25 учасників)		2013 (27 учасників)	
	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап
Старший учитель	5	2	9	2
Учитель-методист	3	2	1	-

Гендерний склад учасників заключного всеукраїнського конкурсу
«Учитель року» у номінації «Музичне мистецтво»

Стать	Кількість учасників			
	2017 (25 учасників)		2013 (27 учасників)	
	відбіркового етапу	фінальний етап	відбіркового етапу	фінальний етап
Жінки	21	11	23	10
Чоловіки	4	1	4	2

Навчальні заклади за типом населеного пункту, які представляли учасники
заклучного туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року»
у номінації «Музичне мистецтво»

Тип населеного пункту	Кількість учасників			
	2017 (25 учасників)		2013 (27 учасників)	
	відбіркового етапу	фінальний етап	відбіркового етапу	фінальний етап
Село	5	3	4	1
СМТ	2	-	1	-
Місто	18	9	22	11

Тип навчальних закладів, які представляли учасники заключного туру
всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Музичне мистецтво»

Тип закладу	Кількість учасників			
	2017 (25 учасників)		2013 (27 учасників)	
	відбіркового етапу	фінальний етап	відбіркового етапу	фінальний етап
ЗОШ	16	9	17	3
Спеціалізовані школи, ліцеї, гімназії, НВК	9	3	10	9

Номінація «Початкова освіта»

Педагогічний стаж учасників заключного туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Початкова освіта»

Кількість років	Кількість учасників					
	2017 (25 уч.)		2014 (25 уч.)		2011 (27 уч.)	
	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап
5-10	4	2	4	1	2	2
11-20	9	7	12	5	14	5
Більше 20	12	3	9	6	11	5

Кваліфікаційні категорії учасників заключного туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Початкова освіта»

Категорія	Кількість учасників					
	2017 (25 уч.)		2014 (25 уч.)		2011 (27 уч.)	
	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап
Вища	16	7	21	10	22	10
I	6	4	3	2	4	2
II	2	1	1	-	1	-
Спеціаліст	1	-	-	-	-	-

Педагогічні звання учасників заключного туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Початкова освіта»

Звання	Кількість учасників					
	2017 (25 уч.)		2014 (25 уч.)		2011 (27 уч.)	
	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап
Старший учитель	12	5	4	-	9	4
Учитель-методист	1	1	10	6	8	3

Навчальні заклади за типом населеного пункту, які представляли учасники
заключного туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року»
у номінації «Початкова освіта»

Тип населеного пункту	Кількість учасників					
	2017 (25 уч.)		2014 (25 уч.)		2011 (27 уч.)	
	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап
Село	6	3	1	-	2	2
СМТ	1	1	-	-	1	-
Місто	18	8	24	12	24	10

Тип навчальних закладів, які представляли учасники заклjučного туру
всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Початкова освіта»

Тип закладу	Кількість учасників					
	2017 (25 уч.)		2014 (25 уч.)		2011 (27 уч.)	
	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап	відбірковий етап	фінальний етап
ЗОШ	10	7	9	4	10	6
Спеціалізовані школи, ліцеї, гімназії, НВК	15	5	16	8	17	6

**Перебіг другого (обласного) туру
всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017»**

Другий (обласний) тур всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017» проходив у період з листопада 2016 по лютий 2017 року серед вчителів біології, інформатики, музичного мистецтва, початкових класів. У Чернівецькій області до переліку номінацій було включено номінацію «Румунська мова та література».

Відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України (лист від 30.09.2016 № 1/9-517 «Про організацію та проведення всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017») для забезпечення прозорості та відкритості конкурсу на сайтах закладів післядипломної педагогічної освіти (далі – ОППО) були створені окремі сторінки або розділи конкурсу, де оприлюднювались нормативні документи, умови обласного туру, критерії оцінювання та результати конкурсних випробувань; висвітлювався перебіг конкурсу; здійснювалась методична підтримка учасників конкурсу та дистанційний зворотній зв'язок. На сторінках конкурсу Волинської, Кіровоградської,

Луганської, Львівської, Сумської, Чернівецької областей розміщено архівні матеріали з інформацією про переможців, лауреатів конкурсу.

Заслуговує на увагу досвід ведення Інтернет-ресурсів другого туру конкурсу співробітниками Волинського, Дніпропетровського, Житомирського, Кіровоградського, Миколаївського, Чернівецького ОППО.

З метою підготовки вчителів до участі у конкурсі ОППО було здійснено організаційно-методичні заходи: онлайн-консультування, скайп-конференції, дистанційні семінари (Кіровоградська обл.), курси «Шлях до перемоги» (Донецька обл.), онлайн-школа «Конкурс «Учитель року» – грані педагогічної творчості» (Закарпатська обл.), семінари-практикуми для учасників конкурсу (Миколаївська обл.), майстер-класи для конкурсантів за участю переможців та лауреатів конкурсу (м. Київ), організаційно-методичні наради (Запорізька обл.).

На Волині було проведено інструктивно-методичні наради для членів фахових журі другого (обласного) туру конкурсу «Учитель року – 2017».

Новацією у визначенні учасників фінального етапу другого туру в Черкаській області стало дистанційне оцінювання конкурсних випробувань відбіркового етапу представниками районних (міських) методичних служб (окрім свого вчителя).

Переважна кількість ОППО проводила обласний тур конкурсу відповідно до Умов та порядку проведення третього (заключного) туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017», затверджених рішенням центрального оргкомітету всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017» від 15.09.2016.

Так у Житомирській, Кіровоградській, Львівській, Рівненській, Херсонській, Чернігівській, Тернопільській областях конкурсні випробування повністю відповідали конкурсним випробуванням третього (заклучного) туру конкурсу: «Майстер-клас», «Тестування з фахової майстерності», «Практична робота», «Експертиза підручника», «Навчальний проект», «Урок». Для учасників другого туру в м. Київ, Волинській, Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Миколаївській, Харківській, Черкаській областях після конкурсного уроку було проведено випробування «Самоаналіз уроку», під час якого конкурсанти встановлювали відповідність між змістом уроку та його метою, завданнями, обґрунтовували використання у ході уроку відповідних технологій і методик, журі оцінювало адекватність, повноту і глибину самооцінки, здатність до рефлексії.

Крім основних конкурсних випробувань учасникам були запропоновані також «Візитівка» у Чернівецькій області (за 10-15 хвилин представити власний досвід, себе як вчителя, досягнення, своєю педагогічну ідею, життєве та педагогічне кредо чи гасло); «Самопрезентація» в Черкаській області (за 1 хвилину виступу учасника журі оцінювало емоційність і образність самопрезентації; культуру мовлення; висвітлення позакласної діяльності з предмету, методичної діяльності, роботи з батьками та громадськістю, результативності власної педагогічної діяльності; естетичність зовнішності, одягу, стиль поведінки конкурсанта); презентація власного досвіду роботи

(Запорізька, Івано-Франківська, Полтавська, Сумська, Хмельницька області). Конкурсанти в Київській області за 8 хвилин презентували власну педагогічну систему, використовуючи при цьому мультимедійний супровід (до 15 слайдів) та персональний Інтернет-ресурс.

До переліку змагань другого туру Волинської, Донецької, Луганської, Харківської областей було включено конкурсне випробування «Інтернет-ресурс учителя».

Учасники Черкаської області змагались у таких випробуваннях: «Педагогічний сайт з описом контенту», «Представлення педагогічної ідеї», «Творче завдання на основі використання ІКТ», однак такі випробування, як «Практична робота», «Експертиза підручника» не увійшли до програми конкурсу.

На відбірковому (заочному) етапі другого туру в Закарпатській області члени журі оцінювали експертний висновок на одну логічно завершену тему підручника з предмета, інформаційну картку учасника, відеозапис досвіду роботи.

У Дніпропетровській області виконання завдань конкурсних випробувань «Педагогічний проект» та «Експертиза підручника» передбачало «домашню роботу» конкурсанти з наступним очним захистом.

Заочний етап другого туру в Запорізькій області містив конкурсні випробування (відеозапис уроку за обраною вчителем темою, план-конспект та самоаналіз уроку), які дали можливість членам журі визначити учасників очного етапу за основним видом педагогічної діяльності – уроком, оцінити методичну грамотність при перевірці плану-конспекту та самоаналізу уроку. Конспект уроку для оцінювання членами журі на заочному етапі представляти й учасники конкурсу в Івано-Франківській області.

Відбірковий етап в Сумській області передбачав такі конкурсні випробування: «Тестування з фахової майстерності» (15 балів), «Експертиза підручника» (10 балів), «Презентація досвіду» (у тому числі Інтернет-ресурсу) (15 балів), «Співбесіда» (10 балів). Для визначення учасників наступного етапу члени журі також оцінювали: лист-представлення (2 бали), висновок про педагогічну діяльність претендента (15 балів), опис власного педагогічного досвіду, результативність (15 балів), портфоліо (мультимедійні матеріали, відеофрагменти уроків, Інтернет-ресурси) (30 балів), матеріали з досвіду роботи (уроки, позакласні заходи, документація) (15 балів), публікації педагога та про нього, відгуки (3 бали).

Третій (заключний) тур всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017»

Третій (заключний) тур всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017» пройшов з 21 по 28 квітня 2017 року у містах Вінниця (номінація «Біологія»), Хмельницький (номінація «Інформатика»), Житомир (номінація «Музичне мистецтво»), Тернопіль (номінація «Початкова освіта»).

Перебіг третього (заключного) туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017»

З метою забезпечення відкритості та прозорості всеукраїнського конкурсу «Учитель року» на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України продовжує функціонувати сторінка конкурсу <http://mon.gov.ua/activity/education/teacher2017>, що містить такі розділи: нормативна база конкурсу, матеріали для учасників конкурсу, інформація про членів журі, учасників третього (заключного) туру, інформація про переможців конкурсу 1996-2016 років. У розділі «Щоденник конкурсу» розміщено програми заключного туру, протоколи засідань журі, оціночні відомості, рейтингові листи. Відеозаписи конкурсних випробувань можна переглянути в інформаційних картках учасників або за посиланням <https://www.youtube.com/channel/UCPeK2pxkZF1bReT06A7hJLw>.

Для висвітлення перебігу конкурсу було створено сторінки заключного туру на сайтах Вінницької академії неперервної освіти, Тернопільського, Хмельницького ОППО. Житомирський інститут розміщував інформацію про змагання вчителів музичного мистецтва у соціальній мережі Facebook.

Педагогічну майстерність учасників за номінаціями оцінювали фахові журі загальною кількістю 34 особи. Серед них представників: наукових установ – 2, вищих навчальних закладів – 11, методичних установ – 1, загальноосвітніх навчальних закладів – 20. У складі фахових журі було 3 доктора наук, 10 кандидатів наук. Серед членів журі було 8 переможців і 8 лауреатів всеукраїнського конкурсу «Учитель року» минулих років.

Фахові журі очолювали:

номінація «Біологія» – Островська Галина Віталіївна, професор кафедри цитології, гістології та біології розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор біологічних наук, професор;

номінація «Інформатика» – Жуковський Сергій Станіславович, доцент кафедри прикладної математики та інформатики Житомирського державного університету імені Івана Франка, кандидат педагогічних наук;

номінація «Музичне мистецтво» – Комаровська Оксана Анатоліївна, завідувач лабораторії естетичного виховання і мистецької освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук;

номінація «Початкова освіта» – Цимбалару Анжеліка Дмитрівна, головний науковий співробітник відділу інновацій та стратегій розвитку освіти Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук.

Відбірковий та фінальний етапи третього (заключного) туру конкурсу проходили в очній формі послідовно один за одним. Відбірковий етап (21-23.04.2017) включав такі конкурсні випробування: «Практична робота», «Тестування з фахової майстерності» та «Майстер-клас». За результатами цього етапу членами журі було визначено 12 учасників у кожній номінації, які продовжили участь у конкурсних змаганнях фінального етапу (24-28.04.2017): «Урок», «Навчальний проєкт», «Експертиза підручника».

Конкурсні випробування третього (заключного) туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017» проходили відповідно до Умов конкурсу, затверджених центральним оргкомітетом. Оцінювання здійснювалось відповідно до критеріїв, затверджених фаховими журі.

Конкурсні випробування третього (заключного) туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017»

Конкурсне випробування «Майстер-клас». У зв'язку із зменшенням фінансування заклучного туру конкурсу було змінено формат проведення випробування: членами журі дистанційно переглядалися майстер-класи учасників, представлені на відео та розміщені в Інтернет-мережі, на відбірковому етапі проходила співбесіда за змістом майстер-класу, учасникам ставилися питання та виставлялась остаточна оцінка. Така форма проведення випробування дала можливість зекономити час, члени журі могли неодноразово повертатись до перегляду відеозаписів з метою уточнення, деталізації, що сприяло об'єктивному, неупередженому і більш глибокому аналізу фахової майстерності конкурсантів.

Учасники фінального етапу заклучного туру конкурсу визначити це випробування як таке, що дає можливість представити методичну майстерність вчителя. Зауважили на тому, що краще проводити його в очній формі безпосередньо з учасниками конкурсу. Також пропонували проводити майстер-клас у фіналі конкурсу серед 12 учасників.

Конкурсне випробування «Практична робота» було орієнтоване на виявлення практичних умінь конкурсантів.

У номінації «Біологія» конкурсне випробування проходило у форматі лабораторних робіт та ставило за мету перевірити навички роботи з мікроскопом; здатність визначати й аналізувати мікроскопічні об'єкти; вміння проводити демонстраційні досліди, самостійно обирати необхідні матеріали та обладнання для їх виконання, скласти інструктивні картки для проведення лабораторних робіт.

У номінації «Інформатика» конкурсне випробування складалось з двох компонентів «Інформаційні технології» та «Програмування». У практичній роботі з інформаційних технологій учасники мали виконати два завдання, одне з них – створити за наданим шаблоном додаток до атестату, продемонструвавши свої вміння та навички роботи з такими додатками як MS Excel та MS Word. Друге завдання передбачало обробку даних випускників школи в додатку MS Access. При виконанні завдання з програмування учасники могли показати свої вміння: працювати з макросами; створювати обчислювальні поля в таблиці, додавати до них різні елементи керування (кнопки, списки, діаграми тощо), створювати запити, звіти та виконувати їх форматування.

У номінації «Музичне мистецтво» учасник протягом 15 хвилин мав представити вміння та навички вокально-хорової роботи, яка є основною формою роботи з учнями на уроках музики та показником фахової компетентності вчителя музичного мистецтва. Вибір твору для розучування з дітьми здійснювався шляхом жеребкування, на підготовку відводилась одна година.

У номінації «Початкова освіта» випробування передбачало створення літературного продукту (есе) із збереженням жанрових ознак, перевірку письмових робіт учнів з української мови та математики з урахуванням змін у відповідних нормативних документах та виявлення професійних вмінь учителів зі складання перевірних робіт з природознавства.

У конкурсному випробуванні «Тестування з фахової майстерності» кількість питань визначалась у такому співвідношенні: з фаху – 30, педагогіки – 5, психології – 5. Для учасників номінацій «Біологія», «Інформатика», «Музичне мистецтво» випробування проводилося у форматі комп'ютерного тестування. У номінації «Початкова освіта» члени журі вважали за доцільне відмовитись від програмованого контролю тестових завдань комп'ютерною програмою, оскільки її застосування звужує можливості використання відкритих завдань, конкурсанти працювали із паперовими тестами, для підрахунку балів членами журі листи відповідей учасників були закодовані.

Конкурсне випробування «Урок». Темі конкурсних уроків були обрані з усієї чинної навчальної програми відповідного предмета. Розподіл тем серед конкурсантів здійснювався шляхом жеребкування. У номінації «Біологія» уроки проводились у 7-х, 8-х класах. Конкурсанти номінації «Інформатика» проводили узагальнюючий урок за однією з тем 10-11 класів, які вивчаються на всіх рівнях від стандарту до профільного навчання. Темі конкурсних уроків вчителів музичного мистецтва відповідали чинній навчальній програмі «Музичне мистецтво. 1-4 класи» та «Мистецтво. 5-9 класи» (змістова лінія «Музичне мистецтво»). У номінації «Початкова освіта» вчителі представляли інтегровані уроки. Основними були предмети «Українська мова», «Літературне читання», «Математика», «Природознавство», які інтегрувались за змістом з

темами таких навчальних предметів, як «Образотворче мистецтво», «Трудове навчання», «Основи здоров'я», «Я у світі».

Конкурсне випробування «Навчальний проект» передбачало підготовку технологічної карти проекту на вирішення єдиної для групи учасників проблеми без доступу до Інтернету. Проблеми для розроблення технологічних карт навчальних проектів були підготовлені із врахуванням їх актуальності для сьогодення. На думку частини конкурсантів, це конкурсне випробування доцільно проводити на відбірковому етапі заключного туру, представляти технологічну карту вже реалізованого учасником проекту.

Конкурсне випробування «Експертиза підручника». Основними критеріями оцінювання експертних листів були лаконічність відповіді, обґрунтованість, вичерпність наведених аргументів. Вчителі інформатики працювали на комп'ютерах з електронною версією розділу «Програмування. Допоміжні алгоритми» підручника «Інформатика. 9 клас» (автори А. М. Гуржій, Л. А. Карташова, В. В. Лапінський, І. С. Войтович).

Учасники номінації «Музичне мистецтво» аналізували розділ «Взаємодія музики з іншими видами мистецтва» підручника «Музичне мистецтво. 5 клас» (автори Л. Аристова, Л. Масол).

У номінації «Біологія» для цього випробування було обрано один з нових підручників – «Підручник з біології для 9-го класу загальноосвітніх навчальних закладів України» авторського колективу О. А. Андерсон, М. А. Вихренко, А. О. Чернінський, частина оригінал-макету якого була надана ТОВ «Учбово-видавничий центр «Школяр». Конкурсанти готували експертний висновок по одній логічно завершеній темі підручника (Тема 2. «Структура клітини») з обов'язковим наведенням конкретних прикладів з підручника.

Конкурсантам номінації «Початкова освіта» для здійснення експертної оцінки було запропоновано посібник «Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання у 3-4 класах. Серія «Шкільна бібліотека».

Анкетування учасників фінального етапу конкурсу виявило неоднозначне ставлення вчителів до конкурсного випробування «Експертиза підручника». Майже половина фіналістів зазначили, що експертиза підручника не є їхнім функціональним обов'язком. Біля третини учасників позитивно поставились до цього випробування, але зазначили, що це має бути не експертиза, а аналіз зручності та придатності навчального видання для роботи з ним вчителя та учня.

В анкетах учасники фінального етапу конкурсу третього (заключного) туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017» надали пропозиції щодо покращення організації конкурсу. Серед них слухними були такі:

забезпечити дотримання оргкомітетами першого (районного) та другого (обласного) турів умов конкурсу у частині переліку конкурсних випробувань;

включити до переліку конкурсних випробувань дистанційне оцінювання відеозапису декількох уроків, що дасть можливість учасникам краще представити систему роботи;

передбачити не такий щільний графік проведення конкурсних випробувань;

не проводити два випробування в день для однієї групи учасників;

проводити жеребкування тем уроків за добу, що дасть можливість для знайомства та спілкування з учнями, вчителем-предметником, частково зніме психологічне та фізичне навантаження;

не анулювати результати відбіркового етапу, а враховувати їх у загальний результат;

підвищити розмір премії для переможців та лауреатів.

Переможці та лауреати всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017»

Переможцями конкурсу стали:

у номінації «Біологія» – Пудрій Наталія Георгіївна, вчитель біології загальноосвітньої школи I-III ступенів № 12 м. Бердичева Житомирської області;

у номінації «Інформатика» – Шатківський Віталій Миколайович, вчитель інформатики Житомирської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 30;

у номінації «Музичне мистецтво» – Боднарюк Людмила Степанівна, вчитель музичного мистецтва Виноградівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2 Виноградівської районної ради Закарпатської області;

у номінації «Початкова освіта» – Біжан Тетяна Володимирівна, вчитель початкових класів Коростенської міської гімназії Житомирської області.

Дипломи лауреатів за друге місце отримали:

у номінації «Біологія» – Панкратьєва Вікторія Вікторівна, вчитель біології Харківської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 164 Харківської міської ради Харківської області;

у номінації «Інформатика» – Гладкий Віталій Юрійович, вчитель інформатики Криворізької загальноосвітньої школи I-III ступенів № 19 Криворізької міської ради Дніпропетровської області;

у номінації «Музичне мистецтво» – Гірчак Катерина Михайлівна, вчитель музичного мистецтва Новофедорівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Березанської районної ради Миколаївської області;

у номінації «Початкова освіта» – Скрипчук Олена Віталіївна, вчитель початкових класів Комунального закладу «Луцька гімназія № 4 імені Модеста Левицького Луцької міської ради Волинської області».

Дипломи лауреатів за третє місце здобули:

у номінації «Біологія» – Аксененко Іван Ігорович, вчитель біології школи I-III ступенів № 190 м. Києва;

у номінації «Інформатика» – Кобиляцький Володимир Петрович, вчитель інформатики Старобільської гімназії Старобільської районної ради Луганської області;

у номінації «Музичне мистецтво» – Болсуновський Роман Сергійович, вчитель музичного мистецтва Денишівської загальноосвітньої школи I-III ступенів імені В. Г. Бондарчука Тетерівської сільської ради Житомирського району Житомирської області;

у номінації «Початкова освіта» – Козлюк Олена Григорівна, вчитель початкових класів Олешинської загальноосвітньої школи I-II ступенів Хмельницької районної ради.

Звернення, скарги

з питань проведення всеукраїнського конкурсу «Учитель року»

1. 23 лютого 2017 року до Інституту модернізації змісту освіти надійшло звернення Туряниці Володимира Івановича, члена Ради Росошанської загальноосвітньої школи I-II ступенів Свалявського району Закарпатської області. Суть питання: порушень директором школи Марфинцем М. М. Положення про всеукраїнський конкурс «Учитель року», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 серпня 1995 р. № 638, у частині добровільної участі вчителів у конкурсі. Директором школи було видано наказ від 03.11.2016 № 68 «Про участь педагогічних працівників у першому турі всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017», де вчителів початкових класів та музичного мистецтва, досвід яких не узагальнювався, зобов'язано підготувати матеріали для участі у першому турі конкурсу.

Інститутом було вивчено це питання та надіслано листи до департаменту освіти і науки Закарпатської обласної державної адміністрації (від 16.03.2017 № 2.1/10-511), заявнику Туряниці В. І. (від 16.03.2017 № 2.1/10-513), у яких вказувалось на те, що дії директора Марфинця М. М. порушували вимоги Положення про всеукраїнський конкурс «Учитель року» та права вчителів з прийняття рішення про участь у конкурсі.

2. 12 травня 2017 року до Інституту модернізації змісту освіти надійшов лист директора Гусятинського коледжу Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя Зеленського К. В. з пропозицією включення викладачів загальноосвітніх предметів ВНЗ I-II рівнів акредитації до числа учасників конкурсу «Учитель року». З метою визначення доцільності такого рішення Інститутом модернізації освіти було надіслано лист (від 30.05.2017 № 21.1/1-825) до закладів післядипломної педагогічної освіти щодо обговорення цього питання.

Відповідь дали 15 закладів післядипломної педагогічної освіти, з них 7 є позитивними: у трьох регіонах вважають, що зазначена категорія педагогічних працівників може брати участь у конкурсі на загальних умовах (Львівська, Дніпропетровська, Чернівецька області), ще у трьох областях пропонують

запровадити у рамках конкурсу окрему номінацію для педагогів ПТНЗ та ВНЗ I-II р.а. (Кіровоградська, Луганська, Чернігівська області). У м. Києві вважають доцільним залучення тільки викладачів ПТНЗ, враховуючи спільне з загальноосвітніми навчальними закладами юридичне підпорядкування та фінансування.

Вісім закладів післядипломної педагогічної освіти заперечують проти участі викладачів ПТНЗ та ВНЗ I-II р.а. у конкурсі (Донецька, Закарпатська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Сумська, Тернопільська, Херсонська), при цьому у трьох відповідях міститься пропозиція започаткування окремого конкурсу для цієї категорії педагогічних працівників (Закарпатська, Сумська, Тернопільська).